

Asâ-yı Mûsâ üzerine

Abdullah Bey: “Bediüzzaman Hazretlerinin bir eserine Asa-yı Musa ismini vermesinin hikmeti nedir?”

Bediüzzaman Hazretleri Asa-yı Musa ismini aslında her çiçekten, her zerreden, her varlık biriminden Tevhid hakikatlerine giden yolları keşfettiği cihetiyle; ifrat veya noksanlıklardan kurtulamayan Vahdetü'l-Vücut, Vahdetü's-Şuhud, İlm-i Kelâm veya Felsefe meslekleri karşısında, Kur'ân'ın Cadde-i Kübrâ'sını gösteren Risâle-i Nur'un geneli için kullanır.¹

Öyle ki, Allah'ı bulmak için Allah'tan başka her şeyi yok sayan Vahdet-i Vücut mesleğinin veya görünen her şeyin ancak ve ancak Allah'ın varlığına şahadet ettiğini ispat etmek için, Allah'tan başka hiçbir şeyin kendi başına görünmediği esasına dayanan Vahdetü's-Şuhûd mesleğinin; ya da Allah'ın varlığını ispat etmek için varlıkları sebep-sonuç ilişkisiyle aklen başlangıca kadar götürdükten sonra, başlangıçta bir ilk hareket vericiyi ispat esası üzerine kurulan İlm-i Kelâm ve Felsefe mesleklerinin, Allah'ın varlığını ispat hususunda eksik veya ifrat yanları vardır. Nitekim Hâlık Teâlâ'nın yarattığı varlıkları yok saymak mümkün olmadığı gibi, bunların görünmediğini iddia etmek de gerçekçi değildir. Keza, Allah'ın varlığını ispat etmek için başlangıca kadar gitmek ise hem uzak, hem risklidir. Bu, dağdan su getirmek için yer altına su boruları döşemeye benzer ki, borular tıkanır, kırılır veya kesilirse su almak mümkün olmaz.

Oysa Kur'ân için her şey Allah'ın varlığının delillerindedir. Ne varlıkları yok saymaya, ne görünmediğini iddiâ etmeye, ne de tâ başlangıca kadar gitmeye gerek yoktur. Kur'ân, her şeyi, Allah'ın varlığına birer delil kabul edilmesi için yeterli görür. “Size korku ve ümit veren şimşegi göstermesi ve gökten su indirip ölümünden sonra yeri onunla diriltmesi O'nun varlığının delillerindedir. Bunlarda düşünen bir kavim için dersler vardır.”² Ya da, “Allah'ın rahmet eserlerine bakınız!”³ veya, “Seni yaratan Rabbinin adıyla oku!”⁴ Yahut buna benzer binlerce Kur'ân âyeti, bütün nazarlarımızı içinde yaşadığımız muhteşem nizama çeker ve “her an, her an dilediği gibi yaratmakta ve tasarruf etmekte olan”⁵ Sahibi-i Zülcelâl'i etrafımızı kuşatan eserlerle düşünmeye ve bulmaya çağırır. Yani Kur'ân'a göre her şeyde Allah'ın varlığına ve birliğine götüren birçok deliller vardır; insan kâinatı okumalıdır. Çünkü

Kur'ân, kâinatı okumakta ve okutmaktadır.6

İşte Asa-yı Musa ismi, her yerde kuyuları kazıp su çıkarmaya ehil olan, yani Tevhid hakikatlerini her bir şeyde gösteren Kur'ân-ı Hakîm'in minhâc-ı hakîkisi olan Risâle-i Nûr'u tavsif etmekte ve göstermektedir. Çünkü Risâle-i Nur, Kur'ân'ın Allah'a ulaştırdığını bildirdiği "delilleri ve âyetleri" net bir tefekkür, şuhud ve keşif yoluyla izhar ve beyan etmektedir.

Bilindiği gibi Kur'ân, Hazret-i Musa'nın esasından muhtelif âyetlerinde bahseder. Hazret-i Mûsâ'nın (as) elinde bazen yılan olup dehşet saçması, bazen denize vurulduğunda denizi ikiye yarması, bazen yerden su fişkırması gibi muhtelif mu'cizelere mazhar olan asâ7; nihâyet kavminin müthiş açlığı ve dayanılmaz susuzluğu karşısında Hazret-i Musa'nın (as) taştan on iki gözlü su gibi bir hayat kaynağı çıkarmasına vesîle olmuş ve mu'cizevî asâ birden bire bütün İsrâiloğullarının ümidi hâline gelivermişti. Kur'ân "'Asanı taşa vur' dedik; ondan on iki gözlü pınar fişkırda da, herkes içeceği yeri bildi"8 âyetiyle asâ ile yerden fişkırın hayat kaynağını hatırlatır.

Kur'ân'ın feyziyle yerden, gökten ve her şeyden Tevhid hakikatlerinin fişkırıldığını gösteren Bedüzzaman'ın Asâ-yı Mûsâ'sı da, gerek fert, gerekse toplum olarak sayısız manevî dertlerimize şifa kaynakları sunmakta, Tevhid inancını dimağlarımıza naksetmektedir. Hazret-i Ali'nin (ra) bin dört yüz yıl öncesinden takdir ettiği9 değerli bir eserdir.

Dipnotlar:

1- Mektûbât, s. 317.

2- Rûm Sûresi, 30/24.

3- Rûm Sûresi, 30/50.

4- Alak Sûresi, 96/1.

5- Rahmân Sûresi, 55/29; Burûc Sûresi, 85/16.

6- İşârâtü'l-İ'câz, s. 15

7- A'râf Sûresi, 7/117; Tâhâ Sûresi, 20/19-20; Şuarâ Sûresi, 26/63; Neml Sûresi, 27/10; Kasas Sûresi, 28/31.

8- Bakara Sûresi, 2/60.

9- Sikke-i Tasdik-i Gaybî, s. 118.